

BORLIN – DJEČJE SELO

Dječji dom Vladimir Nazor iz Karlovca nekada je upravljao sljedećim nekretninama:

- dvokatnicom u tadašnjoj Ulici Moše Pijade br. 10, danas Nazorova ulica br. 10, koja je bila osposobljena za boravak stotinjak djece
- uglednim plantažnim voćnjakom jabuka u Vukmaniću,
- Centrom za rekreaciju izviđača, djece i omladine u Turnju kraj Sv. Filipa i Jakova. Na 4000 m² ograđenog i uređenog prostora za cca. 80 dvokrevetnih šatora. U centralnom objektu smještena su dva restorana, recepcija, sanitarni i dr. sadržaji.
- gospodarstvom i izletištem na Borlinu

„BORLIN – DJEČJE SELO

– Djeco, hvala na odazivu. Vidim da ste gotovo svi došli na sastanak. Vratili ste se, neki od kuće, a većina s mora, pa ćemo se sada dogovoriti o našim narednim zadacima. Odmah moram reći da oni nisu mali... To su riječi, koje je neki dan nakon večere okupljenim stanovnicima Dječjeg doma „Vladimir Nazor“ u Karlovcu rekao direktor te ustanove, Pero Car. Tom prilikom (to posebno nije trebalo objašnjavati) učenici koji su topli kut i dom našli u domu „Vladimir Nazor“ dogovorili su se kako će i što raditi. Nije bilo lako odrediti tko će biti u grupi za odlazak na dobro Doma na Borlinu ili na uređivanje voćnjaka u Vukmaniću. Svi su se javljali. Nitko svoje zadatke nije shvaćao neozbiljno. Dobra s kojima upravlja ova ustanova, vrijedna su i donose korist.

Iako je na tom sastanku, prvom prije početka ove školske godine, bilo i riječi kritike, posebno zbog sitnih disciplinskih prekršaja nekih članova učeničke zajednice, sastanak je protekao u veselom radnom tonu.

NA BORLINU

Sutradan je rano zorom grupa učenika već radila na Imanju u Borlinu. Plijevali su povrtno raslinje, pripremali teren za sijanje „zimске“ salate, čuvali koze, hranili svinje, uređivali voćnjak, sabirali voće koje je preko noći palo na tlo i u trenutku odmora igrali se s puletom – mladim magarčićem, koje je domskim kombijem dovezeno iz jednog sela kraj Zadra.

A kako je počela ova naša priča?

Ovog proljeća karlovački odbornici donijeli su odluku da Dječji dom „Vladimir Nazor“ dobije na upravljanje i korištenje bivše Anzićevo imanje. Ono se sastoji od kompleksa neobrađene zemlje, dijela zasađenog vinovom lozom, plantaže bresaka i drugog voća, nekoliko zgrada (stambena i gospodarske – bivša staja, svinjac, podrum za vino i drugo). Vjerojatno odbornici nisu do kraja bili uvjereni da donošenjem ovakve odluke, čine nešto što bolje nije moglo biti.

Na imanju u Borlinu Dječji dom će brižnim i racionalnim gospodarenjem stjecati materijalnu korist, a iznad svega kod učenika razvijati radne navike osiguravajući im da uz igru i rekreaciju i materijalno doprinose.

Dječji dom primio je imanje na Borlinu u jadnom stanju. Okoliš zgrada nije bio uređen, u objektima je vladao nered, a neki su bili pred uništenjem. Vrijedne učeničke i ruke osoblja Doma popravile su dvorišni podrum, gradeći betonsku deku, a na njoj natkrivenu terasu s ogradom od jelovih letvica koju su učeničke ruke majstorski obradile. Nakon uređivanja, u

čemu je posebno prednjačio učenik Dragan Gojković, na Borlinu su se pomalo „naseljavale“ domaće životinje. Sada tamo ima 8 koza, 7 mladih svinja, 4 zeca, 17 kokošiju, 3 šteneta i magarčić. Na smjenu se o njima brinu djeca, a pomažu im odgajatelji i svi drugi radnici Doma. Onog dana na Borlinu smo zatekli domsku krojačicu Pepicu Tuškan.

– Užitak je raditi s ovom djecom. Vrijedna su i vole raditi sve poslove. Uvijek se otimaju tko će ovamo na posao ili na čuvanje imanja – priča krojačica Pepica.

KAD DOĐU DRUGI...

Učenici Nada Begović, Vlado Miljenović, Vlatka Sadiković i grupa drugih „gospodara“ Borlina savješću pravog gospodara čuvaju parcelu dobro uzgojenog kukuruza, kupusa (kažu će ga biti za cijelu zimu, a možda i za prodaju) a kad se na zemlji nađe jabuka pojedu je ili spremu u košaru za druge. Imanje često posjećuju građani, a ponekad i delegacije. Kako je do sada bio običaj da svatko s onim što se tamo nalazilo ili od plodina zateklo, raspoloženo prema raspoloženju i želji, takvo ponašanje očituje se i sada. Učenici, koji su shvatili da tu mora postojati red naučili kako će s čime gospodariti smrknuo gledaju na došljake „slobodnog“ ponašanja. Jedna od najvrednijih domskih učenica priča da je zaboli srce kad vidi kako gosti upadaju bez reda u vinograd, trgaju grozdove s kojih otkinu nekoliko zrna pa ga bace preko ramena. U takvim primjerima sukobljavaju se napori odgajatelja da od djece stvore gospodare i ljude koji će imovinu ma čija ona bila čuvati i poštovati, i ponašanje odraslih, koje se sukobljava s uobičajenom praksom u domu.

PLANOVI

– Vodim akciju za kupnju dviju krava – mljekarica, kaže Pero Car. Za krave ima mjesta na Borlinu, a i hrane će biti dosta, jer kosimo travu i spremamo je. Neki se čude ovoj ideji. Međutim, mi u Domu svi vjerujemo da je ona dobra i nadasve korisna. Iskorištavat ćemo neobrađeno zemljište, dobivati mlijeko i štedjeti na sredstvima koja inače moramo davati za mlijeko...

To nije jedini plan i želja osoblja Doma i njegovog direktora. Već se glasno razmišlja i o gradnji pravog seoskog dječjeg naselja na ovom kompleksu zemljišta. Naravno, to su za sada samo želje i razmišljanja, no ideja je svakako privlačna. Kaže se da bi se na slobodnom zemljištu moglo izgraditi malo naselje sa seoskim kućama u kojima bi boravila domska djeca. Ovo naselje koristilo bi i drugoj karlovačkoj djeci za izlete, za upoznavanje seoskog naselja, za zimske igre... Ideja će biti ostvarena ako na tome ustraje domski kolektiv i naravno, ako društvena zajednica bude za to imala razumijevanja.

Imanje na Borlinu (uz voćnjak u Vukmaniću i odmaralište u Turnju kraj Zadra) nalazi se stvarno u dobrim gospodarskim rukama. Ono domskoj djeci donosi materijalnu korist, a nadasve rasonodu i odgoj kroz rad i igru.

KRATAK DOGOVOR

Direktor Dječjeg doma „Vladimir Nazor“, Pero Car, često je među učenicima. Na Borlinu gotovo svakodnevno. Posla ima dosta, pa uvijek treba vidjeti što je i kako učinjeno, a što bi trebalo još napraviti.

Na slici: kratak dogovor o prijedpodnevnom radu s dvjema učenicama i domskom krojačicom Pepicom Tuškan, koja ovdje zamjenjuje domaćicu.

PREDAH

Nakon korisnog rada (sabiranje voća, uređivanje vrta, prekopavanje tla...) djeci je poseban užitak poigrati se s malim psićima i mladim magarčićem. No oni se i brinu o njima i drugim životinjama (koze, zečevi, svinje, perad), hrane ih, čuvaju, a ponekad se na malo pule i naljute, jer je ono često neposlušno tvrdoglavo.

DJEČJI DOM „V. NAZOR“ UPRAVLJA:

- dvospratnom zgradom u Ulici Moše Pijade broj 10 koja je osposobljena za stanovanje stotinjak djece.
- oglednim plantažnim voćnjakom (jabuke) u Vukmaniću.
- Centrom za rekreaciju izviđača, djece i omladine u Turnju kraj Zadra. Na 4000 kvadratnih metara ograđenog uređenog prostora ima mjesta za postavljanje 80 dvokrevetnih šatora. U centralnom objektu smještena su 2 restorana, recepcija, sanitarni i drugi uređaji. Do danas je u ovom objektu boravilo 485 djece i izviđača.
- gospodarstvom i izletištem na Borlinu (zemljište i nekoliko masivnih objekata).

Ovim objektima upravlja 17 zaposlenih u Dječjem domu i njegovih stotinu djece koja su prepuštena brizi društva.“

P. M.

Izvor teksta i fotografija: Karlovački tjednik, br. 36, 6. 9. 1973., str. 3